

ОПШТЕСТВЕНА ОДГОВОРНОСТ НА ГРАЃАНИТЕ

МЦМС

ОДГОВОРНОСТ

Одговорност за општествените прашања.

СОЦИЈАЛИЗАЦИЈА

Поминување време со роднини, пријатели, колеги, во рекреација...

ЈАВЕН ДУХ

Почитување на законските обврски од страна на граѓаните.

ПОЛИТИЧКА АКТИВНОСТ

Учество на граѓаните во политички непартиски активности.

ВОЛОНТИРАЊЕ

Доброволна активност во заедницата.

УЧЕСТВО

Учество и активност на граѓаните во организаците на граѓанското општество.

ДАРУВАЊЕ

Добротворство преку работа, средства, знаење и/ли добра.

ЖИВОТНА СРЕДИНА

Одговорност кон животната средина и природата.

ЖИВОТ

Ставови за животот поврзани со правото на избор на живот и на употреба на насилство.

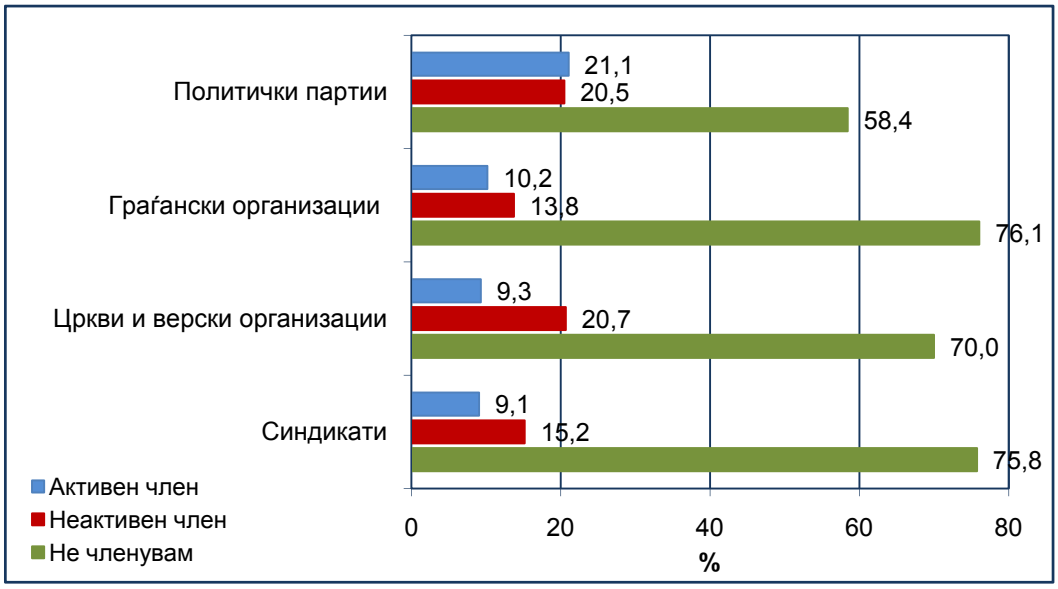
УЧЕСТВО И АКТИВНОСТ НА ГРАЃАНИТЕ ВО ОРГАНИЗАЦИИТЕ НА ГРАЃАНСКОТО ОПШТЕСТВО

Учеството и активноста на граѓаните во организациите на граѓанското општество се испитувани преку прашања дали членуваат во организации на граѓанско општество, во кои сектори работат организациите во кои членуваат, дали плаќаат членарина, дали доброволно работат и што ги мотивира да бидат активни во организации на граѓанското општество.

1. Членување на граѓаните во организациите на граѓанското општество

Мало малцинство од испитаниците изјавиле дека се членови на некоја граѓанска организација, при што активни се 10,2 %, додека 13,8 % се неактивни членови. Големо мнозинство од граѓаните не членуваат ниту во граѓански организации, ниту пак во други форми на здружување: синдикати, цркви и верски организации. Сепак членувањето, и тоа и на оние кои се активни и кои се неактивни, е повисоко во политичките партии во споредба со другите форми на здружување, односно вкупно 41,6 % од испитаниците се членови на политички партии.

Графикон 1.1. Вклученост во работата на повеќе облици на здружување



Врз членувањето во граѓански организации влијание има религиозната припадност и религиозноста. Така, оние со исламска вероисповед повеќе членуваат во граѓански организации, од оние со православна вероисповед (32,4 % наспроти 20,1 %), а оние кои се нерелигиозни, повеќе од религиозните (37,5 % наспроти 21,1 %). Исто така влијание има и образованието и чувството за припадност кон одредена класа, при што оние со повисоко образование и оние кои се чувствуваат како припадници на повисока класа повеќе членуваат во граѓански организации. Во однос на работниот статус, се издвојуваат студентите каде 47,4 % се членови на граѓански организации.

Табела 1.1. Членување на граѓаните во граѓански организации според образованието

	Незавршено основно	Основно	Средно	Вишо, високо	Вкупно
Активен	3,4 %	3,2 %	9,6 %	17,2 %	10,2 %
Неактивен	6,9 %	11,9 %	12,5 %	18,8 %	13,8 %
Не членува	89,7 %	84,9 %	77,9 %	64,0 %	76,1 %
Вкупно	**100 %**	**100 %**	**100 %**	**100 %**	**100 %**

Табела 1.2. Членување на граѓаните во граѓански организации според чувството на припадност кон одредена класа

	Повисока класа	Повисока средна класа	Пониска средна класа	Работничка класа	Пониска класа	Вкупно
Активен член	22,0 %	15,4 %	10,0 %	6,1 %	6,7 %	10,2 %
Неактивен член	22,0 %	16,5 %	15,9 %	9,6 %	8,0 %	13,8 %
Не членувам	56,1 %	68,0 %	74,1 %	84,3 %	85,3 %	76,1 %
Вкупно	**100 %**	**100 %**	**100 %**	**100 %**	**100 %**	**100 %**

Разлики во членувањето има според секторите во кои дејствуваат граѓанските организации. Најмногу членство привлекуваат социјалните и хуманитарните организации.

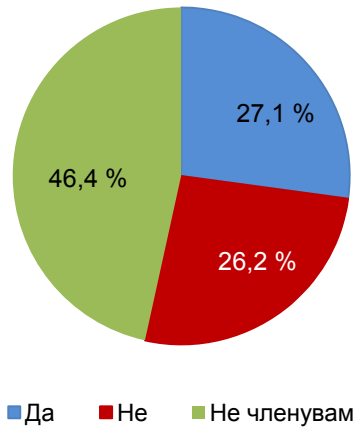
Табела 1.3. Членување на граѓаните во организациите на граѓанското општество по сектори

Сектори	Членуваат
Социјални и хуманитарни организации	13,9 %
Спорт, хоби и рекреација	12,8 %
Животна средина и природа (еколошки организации)	11,5 %
Деца, млади и студенти	10,0 %
Струкови организации	8,8 %
Жени и родови прашања	8,8 %
Култура и образование	8,6 %
Демократија, човекови права и владеење на правото	8,0 %
Здравје и здравство	7,3 %
Рурален развој	6,1 %
Лица со хендикеп	6,1 %
Организации на потрошувачите	3,8 %

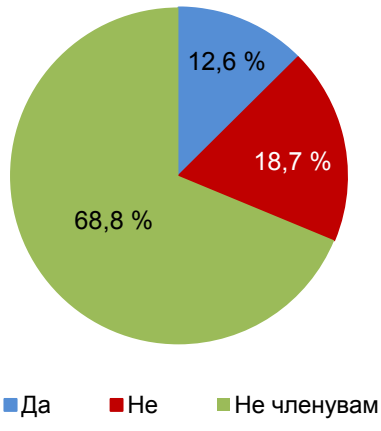
2. Начин на вклученост

Вклученоста во различните облици на здружување е испитувана од аспект на плаќање членарина и доброволна работа.

Графикон 2.1. Плаќање членарина во различни облици на здружување

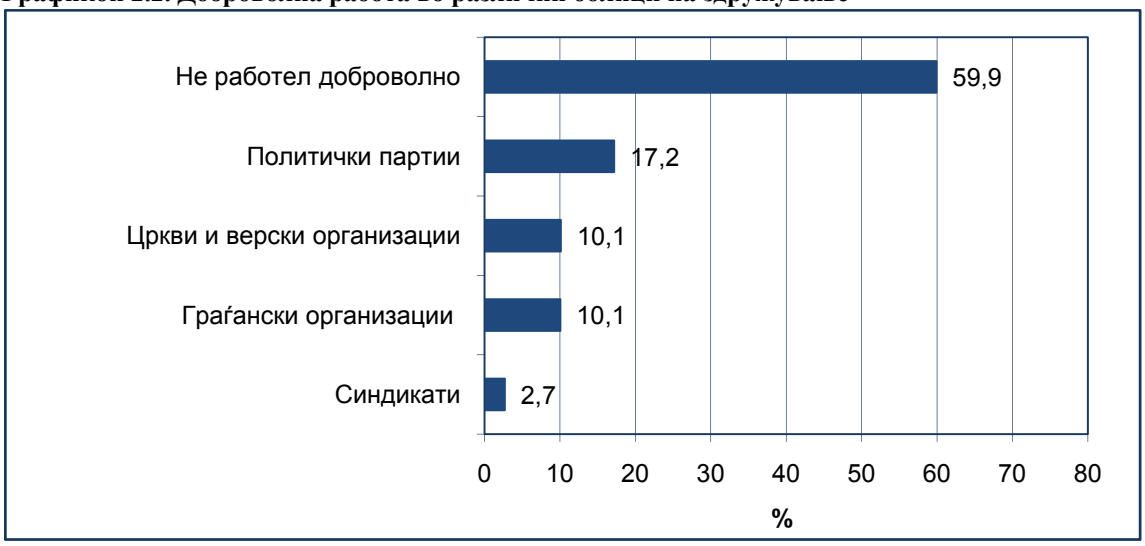


Графикон 2.2. Плаќање членарина во граѓанските организации



Мало малцинство граѓани (12,6 %) плаќаат членарина во граѓанските организации, и тоа е за половина помалку од оние кои плаќаат членарина за различни форми на здружување. Плаќањето членарина во граѓанските организации е покарактеристично за студентите (25,3 %) и вработените во јавниот сектор (19,3 %), како и кај оние со вишо и со високо образование (20,2 %) и оние кои се чувствуваат како припадници на повисоките класи (29,3 % за повисока и 16,5 % за повисока средна класа).

Графикон 2.2. Доброволна работа во различни облици на здружување

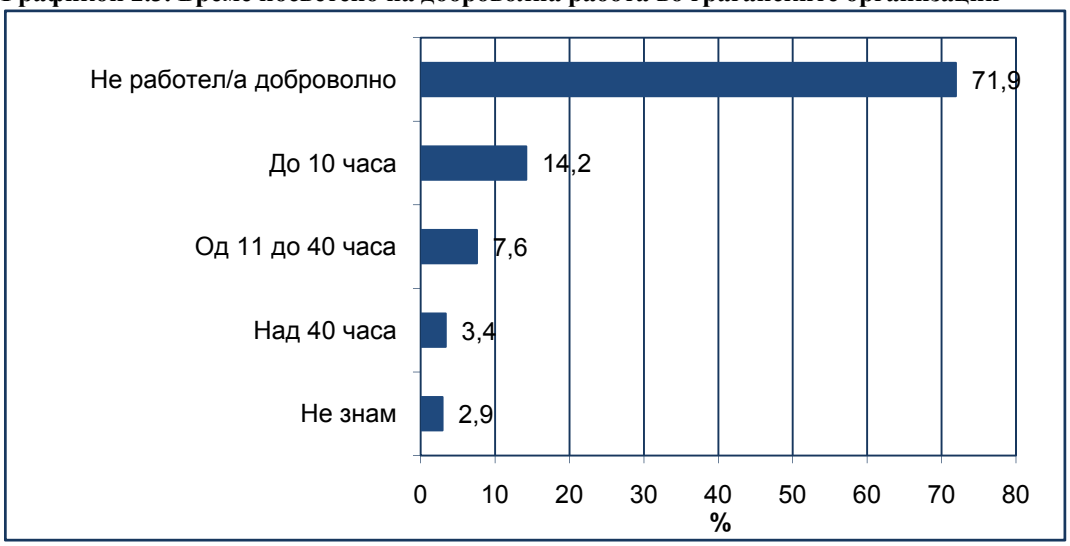


Политичките партии се издвојуваат како попривлечни за доброволна работа во споредба со другите форми на здружување.

Испитаниците запрашани поконкретно за доброволна работа во граѓански организации според категории/сектори, информираат за повисоко ниво на активност, односно 28,1 % доброволно работеле во некоја граѓанска организација, наспроти претходно декларираните 10,1 % кога е поставено општото прашање.

Разликите на доброволна работа меѓу сектори на дејствување во рамките на граѓанските организации се незначителни.

Графикон 2.3. Време посветено на доброволна работа во граѓанските организации



Мнозинството од оние кои работеле доброволно посветувале главно 10 часа (50,6 % од нив), а 27 % од нив посветиле од 11 до 40 часа на доброволна работа во текот на еден месец.

3. Мотивација за вклученост

Мотивацијата за вклученост на граѓаните во активности на организациите на граѓанското општество бележи промена во однос на претходната година. На прашањето зошто им се важни организациите во кои се вклучени, 26,8 % од оние кои се вклучени (или 9,5 % од сите испитаници) одговориле дека е тоа заради помошта на заедницата, 22,4 % (односно 7,9 % од сите испитаници) дека е заради нивната согласност со мисијата на организацијата, а 21,9 % (т.е. 7,8 %) дека е заради социјализација. Во однос на претходната година има умерено зголемување на помошта кон заедницата (за 6,2%) и можноста за социјализација (за 5,1%) како мотив за вклучување.

Графикон 3.1. Мотив за вклучување на граѓаните во организациите на граѓанското општество



Карактеристична е мотивацијата на студентите каде високо доминира помошта кон заедницата (23,2 %) и можноста за социјализација (15,8 %).

Заклучоци

1. Малку граѓани се активни и доброволно работат во граѓански организации

Вклученоста на граѓаните во граѓанските организации е мала (24 % се членови) и нема битно поместување во однос на 2006 година кога е констатирано дека 22,9 % од населението членува во граѓански организации (Индекс на граѓанското општество во Македонија, МЦМС).

Повеќе од половината од членовите на граѓанските организации се неактивни.

Доброволно во граѓански организации работат 10 % од граѓаните, што се поклопува со бројот на активни членови во нив.

Членувањето и во другите форми на здружување во граѓанското општество (цркви и верски заедници и синдикати) е слично.

2. Повисоките социјални слоеви поактивни во граѓанските организации

Оние кои се со повисоко образование и кои се чувствуваат како припадници на повисока класа повеќе членуваат во граѓански организации, што укажува на тоа дека во структурата на граѓанското општество во споредба со 2006 година нема значајни промени. Имено, и тогаш Индексот на граѓанското општество во Македонија (МЦМС, 2006) констатира дека во граѓанското општество има помала претставеност на сиромашните.

3. Политичките партии мобилизираат повеќе граѓани во споредба со другите форми на здружување

На секои 5 граѓани, 2 се членови на некоја политичка партија, но сепак само 1 е активен.

Повеќе граѓани работат доброволно во политичките партии во споредба со граѓанските организации, црквите и верските заедници и синдикатите.

4. Малкуте кои решиле да придонесат со доброволна работа се мотивирани главно од алтруистички причини

Половината од оние кои се активни со доброволна работа во граѓански организации тоа го прават за да придонесат кон заедницата и затоа што веруваат во мисиите на организациите за кои доброволно работат. Тенденцијата на промена на мотивацијата за учество од основните (нови контакти, личен развој), кон повисоките придобивки (помош на заедницата, мисија на организациите) констатирана и претходната година, продолжува и понатаму со умерено зголемување.